

PALLIATIEVE ZORG

Hilde Scholtens, geestelijk verzorger
Anneke Rob, consulente palliatieve zorg MCL

26-11-'24 PCOB/ ANBO
Leeuwarden

Wat roept het op?

palliatieve zorg
**Leven
tot het
laatst**

palliatieve zorg
**Leven
tot het
laatst**

Palliatief betekent verzachtend.

Palliatieve zorg is niet gericht op genezing. Het richt zich op patiënten die niet meer beter worden, of op patiënten die in toenemende mate kwetsbaar zijn.

Het doel van palliatieve zorg is de kwaliteit van leven van de patiënten zo goed mogelijk te houden.

Het richt zich op de patiënten en zijn naasten.

Vier fases van palliatieve zorg

Ziektegericht

Symptoomgericht

Terminale zorg

Nazorg

Het ziekteproces in de tijd

Terminale zorg

Terminale zorg is een onderdeel van palliatieve zorg.

Terminale zorg is het laatste stukje niet lang voor het overlijden.

Voorkomen of verminderen van lichamelijke klachten.

Aandacht voor wat je bezighoudt, hoe je je voelt en voor afscheid nemen.

palliatieve zorg
**Leven
tot het
laatst**

Welke zorgverleners kunnen er bij betrokken zijn?

palliatieve zorg

**Leven
tot het
laatst**

Specialist

Verpleegkundige

Huisarts

Physician assistant of verpleegkundig specialist
Wijkverpleegkundige (thuiszorg) of -verzorgende

Fysiotherapeut

Ergotherapeut

Logopedist

Diëtist

Maatschappelijk werk

Geestelijk verzorger

Psycholoog

Apotheker

Waarom?

Onderzoek laat zien dat patiënten die goede palliatieve zorg krijgen:

Vaak minder somber en angstig zijn.

Minder last van andere klachten en problemen hebben.

Hun kwaliteit van leven als beter ervaren
Minder vaak (plotseling) naar het ziekenhuis hoeven.

Ook blijkt dat naasten het sterven van hun dierbare beter kunnen accepteren en een plek geven.

[Terug naar inhoudsopgave](#)

**Palliatieve sedatie en
palliatieve zorg is niet het
zelfde.**

palliatieve zorg
**Leven
tot het
laatst**

Palliatieve sedatie

Kan worden ingezet in de laatste levensfase indien er sprake is van ondraaglijk lijden.

Levensverwachting korter dan 2 weken

Doel: lijden verlichten

Eén of meer ernstige symptomen die onbehandelbaar zijn
Indicatie gesteld door een arts

Verschillen palliatieve sedatie en euthanasie

	Palliatieve sedatie	Euthanasie
Doel	Verlichten van lijden door verlagen van bewustzijn	Opheffen van lijden door beëindiging van leven
Wanneer	Alleen in de laatste levensfase	Niet alleen in de laatste levensfase
Omkeerbaar	Ja	Nee
Levensverkorting	Nee	Ja
Natuurlijk overlijden	Ja	Nee
Dosering	Op basis van klachten	Snelle overdosering zodat de dood volgt

Het gesprek aan gaan

Met je familie en naasten
Met je huisarts
Met je zorgverlener
Met de specialist in het
ziekenhuis

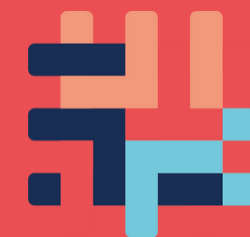

'n Beetje

Sterven doe je niet ineens,
maar af en toe een beetje
en alle beetjes die je stierf,
't is vreemd, maar die vergeet je,

Het is je dikwijls zelfs ontgaan,
je zegt ik ben wat moe,
maar op een keer dan ben je aan
je laatste beetje toe.

Toon Hermans

palliatieve zorg
**Leven
tot het
laatst**